

BATI AVRUPA'DA GÜNCEL YABANCI DÜŞMANLIĞININ VE IRKÇILIĞIN YOLLARININ KESİŞMESİ: İSVİÇRE ÖRNEĞİ

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2020 / 9

30.03.2020

Giriş

1990'lardan bu yana Batı Avrupa'da artan yabancı düşmanlığı üzerine çok sayıda bilimsel çalışma yapılmıştır. Bu bağlamda, 1990'ların, tarihin akışını değiştirme kapasitesine sahip bir dizi tarihi olaya tanıklık ettiği unutulmamalıdır. Bu çalkantılı dönemin kilit olayları arasında şunları sayabiliriz: Soğuk Savaş'ın sonu, Sovyetler Birliği ve Doğu Almanya'nın dağılması, Almanyaların birleşmesi, Varşova Paktı'nın çöküşü, Körfez Savaşı, Yugoslavyanın dağılması, Bosna-Hersekteki ve Kosova'daki savaş. Bu dönem birçok sarsıcı sosyal etki yaratmıştır. Örneğin, Batı Avrupa'ya yönelik göç hareketleri önemli ölçüde artmıştır.

Geriye dönüp 19. Yüzyıla baktığımızda, milyonlarca insanın Avrupa'dan Avrupa ülkelerinin denizaşırı kolonilerine göç ettiklerini görüyoruz. Bilimsel kaynaklar, 1846 ile 1939 yılları arasında, çoğunlukla Amerika'ya, aynı zamanda Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Afrika'ya yönelik olarak 59 milyon insanın Avrupa'yı terk ettiğini belirtmektedir.[1] Bu göç dalgası, 20. yüzyılda, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra tersine dönmüştür. Aslında, Afrikalı kölelerin Avrupa'ya getirilişi 18. Yüzyılın sonunda nihayete ermiş ve Avrupalı olmayan az sayıda kişi Avrupa'ya göç etmiştir. Bununla birlikte, Dünya Savaşları döneminde Müttefikler için çalışan çok sayıda Avrupalı olmayan asker ve geçici işçi, eski Avrupalı ve bunların Fransız Kuzey Afrikasındaki, Güney Afrika ve Güney Asya'daki İngiliz kolonilerindeki, Hollandanın Doğu Hint Adalarındaki ve Portekiz Afrikasındaki yerel müttefiklerinin oluşturduğu çok sayıda kişi sömürgecilik döneminin sona ermesi sırasında

ve sonrasında Avrupa'ya göç etmiştir.[2]

İkinci Dünya Savaşı milyonlarca ölüme neden olmuş ve kıtadaki ulusal sınırların yeniden çizilmesi döneminde birçok insanın Avrupa'da yer değiştirmesine yol açmıştır. Savaşın sona ermesini büyük çapta göç izlemiş, sürgünler, özellikle de Almanlar anavatanlarına dönmüşlerdir. Batı Avrupa ekonomileri ağır hasar görmüş ve ekonomik canlanma nedeniyle 1960'lı yıllardan itibaren diğer Avrupa ülkelerinden işçiler Batı Avrupa ülkeleri tarafından göçmen ya da misafir işçi olarak Batı Avrupaya davet edilmişlerdir.[3]

Bu bağlamda, 1990'lara gelindiğinde, mülteci, sığınmacı ve yasadışı göçmen olarak yeni bir göçmen kategorisi ortaya çıktı. Almanyaların birleşmesinden sonra birleşik Almanya, bu yeni göçmen topluluklarına yönelik şiddet içeren saldırıların merkez üssü oldu. Almanya'nın doğusundaki Rostock-Lichtenhagen, Hoyerswerda, Frankfurt ve der Oder ve Magdeburg'daki mülteci yurtlarına, sığınmacılara ve diğer göçmen gruplarına karşı aşırı sağ gruplar tarafından ciddi saldırılar düzenlendi. Kundaklama saldırıları Batı'da Mölln ve Solingende de gerçekleşti.

28-29 Mayıs 1993 gecesi, neo-Nazi bağları olan aşırı sağ gruba mensup dört genç Alman, Solingen'de bir Türk ailesinin evine yangın bombası attı. Bu saldırı beş kişinin ölümüyle sonuçlandı. Diğer 14 aile üyesi de ağır yaralandı. Solingen kundaklama saldırısı, modern Almanya'daki şiddet saldırılarının en ağır örneklerinden biri olarak kabul edilir.[4] Bu saldırılar o dönemde yabancı düşmanlığı kaynaklı şiddet olarak değerlendirildi. Irkçılık, Batı Avrupa'da ve özellikle anlaşılabilir biçimde Almanya'da Nazi rejiminin suçları nedeniyle yasal ve ahlaki olarak kınandığından, Batı Avrupa kamuoyu bu olayları ırkçı saldırı olarak tanımlamaktan kaçınmıştır.

Irkçılık ve yabancı düşmanlığı arasındaki yakın ilişki ve ince sınırlar ihmal edilmiştir. Örneğin, Almanyanın Hanau şehrinde Almanya'da yaşayan Türk kökenli beş kişi de dâhil olmak üzere dokuz yabancıyı öldüren aşırı sağ sempatizanı Tobias Rathjen tarafından yapılan son kitlesel katliam niteliğindeki terörist saldırı bir medya kaynağında şu şekilde yansıtılmıştır: Hanau saldırısı: Almanya'nın aşırı sağ partisi AfD *ırkçı şiddet* yüzünden neden suçlanıyor.[5] Bununla birlikte, başlığının aksine, söz konusu haberin ilk cümlesi Hanau'da dokuz yabancı asıllıya yönelik cinayet Almanya'yı şok etti ve *aşırı sağ yabancı düşmanlığı şiddetinin* temel nedenleri hakkında hararetli tartışmalara yol açtı. (İtalik bölümler yazar tarafından eklenmiştir) Aslında, basın haberlerine göre, Almanya'nın Hesse eyaletinin İçişleri Bakanı Peter Beuth gazetecilere verdiği demeçte, ilk polis bulgularının failin yabancı düşmanlığı güdüsü ile hareket ettiğini gösterdiğini söylemiştir.[6] Buna karşılık, bir başka habere göre, Alman Şansölyesi Angela Merkel, sağcı şüpheli bir aşırılıkçı

tarafından yapılan bir saldırıda dokuz kişinin öldürülmesinin Almanya'da ırkçılık ve nefret zehirini ortaya çıkardığını belirtmiştir.[7]

Bu örnekten de görülebileceği gibi, Batı Avrupa ülkelerinin bazı kesimlerinde, ırkçı niyetleri daha ılımlı bir ifade tarzı olan yabancı düşmanlığı dürtüleri terminolojisinin ardında gizleme yönünde sürekli bir içsel eğilim mevcuttur. Aslında bu durum, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı arasındaki yakın ilişkiyi ve ırkçılığın zaman içinde mutasyon yoluyla yabancı düşmanlığı kavramının içinde kendisine nasıl yer açtığını akademik olarak incelemeyi gerekli kılmaktadır.

İsviçre'de yabancı düşmanlığı ve ırkçılık gerçeği

2015 yılındaki basın haberlerine göre, İsviçre'de 2010-2014 yılları arasında bir dizi yüz yüze görüşme yoluyla yürütülen ırkçı ve yabancı düşmanlığı içeren tutumların derinlemesine incelenmesini öngören araştırma, dört kişiden birinin genel olarak yabancılara yönelik olumsuz görüşlere sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, her beş kişiden birinin Müslümanlara düşman, her on kişiden birinin ise Yahudi aleyhtarı olduğunu göstermiştir.[8] Bununla birlikte, yabancı düşmanlığı genel eğilimi, 2010'da yabancılara yönelik % 30 olan olumsuz görüşten 2014 yılında %24'e gerilemiştir Bu yöndeki tutumun, örneğin kısıtlayıcı bir vatandaşlık politikasını tercih eden ve yabancıları sosyal refah hileleri yapan kişiler olarak algılayan kişiler arasında yaygın olduğu sonucuna varılmıştı. Söz konusu basın haberine göre,

> Yabancılara ve diğer gruplara yönelik tutumlar, insanların komşuları hakkında nasıl hissettikleri, kamuoyunda fikirlerini ne kadar özgürce ifade ettikleri, 'başkalarının' varlığında kendileri nasıl hissettikleri ve kabul ettikleri basmakalıp kişilik tipleri veya olumsuz görüşler gibi çeşitli yollarla ölçülmüştür. Ancak konu, toplumda, diğer ten renklerine sahip, dinlere ve milliyetlere mensup veya farklı dilleri konuşan kişilerin varlığından 'rahatsız olmaya' geldiğinde, katılımcıların sadece % 6'sı bu kadar ileri gidebilen beyanlarda bulunmuştur.

Araştırmanın en çarpıcı sonuçlarının Müslümanlar ile ilgili olduğunu belirtmek gerekir. Bu bağlamda, yukarıda değinilen raporda şunlar vurgulanmıştır:

> En dinamik sonuçlar açık ara Müslümanlarla ilgilidir. Araştırma, ilk olarak 2009 yılında minarelerin inşasını yasaklayan ulusal oylamanın ardından Müslüman karşıtı duyguları ölçmek üzere yapılmıştır O zaman (Nisan 2010) araştırmaya katılanların

%45'i Müslümanlara yönelik olumsuz kalıplaşmış görüşleri kabul etmiştir. Bu yaklaşım dört yıl sonra son araştırma yapıldığında %19'a düşmüştü. Ancak, bu sadece algılanan kalıplaşmış görüşlerin bir ölçüsüdür. Aynı dönemde Müslümanlara yönelik olumsuz tutumların, kalıplara girilmeden doğrudan yapılan ölçümlemesinde, bu tür fikirleri ve duyguları ifade edenlerin oranı %13'ten %18'e yükselmiştir.

Yahudi Karşıtlığı söz konusu olduğunda, her on kişiden biri 2010, 2012 ve 2014'teki üç anketin her birinde Yahudiler hakkında olumsuz görüşlere sahip olduğunu kabul etmiştir.

Yabancılara ve göçmenlere yönelik ayrımcı tutumlar hakkında daha yeni veriler, İsviçre Federal İçişleri Bakanlığı Irkçılıkla Mücadele Servisi tarafından Ekim 2017'de yayınlanmıştır. İsviçre'de Irk Ayrımcılığı 2016 Irkçılıkla Mücadele Servisi Raporu başlıklı rapor esas olarak aşağıdaki hususları ortaya koymaktadır;

Irkçılık ciddi bir sosyal sorun olarak görülüyor ve araştırmaya katılanların %34'ü bununla mücadele etmek için daha fazlasının yapılması gerektiğine inanıyor ☀ Araştırmaya katılanların %21'i günlük yaşamlarında gezginci bir yaşam tarzı olan , %12si farklı bir dil konuşan, %10'u farklı bir dine mensup , % 6'sı farklı bir deri rengi olan veya milliyete mensup kişilerin varlığından tedirgin oluyor ☀ Yukarıdaki grupların varlığının kendilerini rahatsız ettiğini ifade eden katılımcıların %28'i bu rahatsızlığı iş , %19 u komşuluk ortamında duyduklarını belirtiyor. Ancak, dil faktörü bir kenara bırakılırsa, günlük yaşam, iş ve komşuluk ortamı rakamları kabaca %14 olacak şekilde aynıdır.[9]

Raporda şu hususlar da belirtiliyor;

☀ Araştırmanın sonuçları, yabancılara karşı tutumların İsviçre'de diğer ülkelerde olduğu gibi çelişkili duygular içerdiğini ortaya koyuyor ☀ Olumsuz tutumların, esas olarak henüz İsviçre'ye gelmemiş olan potansiyel göçmenlere yönelik olduğu görünüyor.

Özetle, yukarıda belirtilen rapor İsviçre'yi ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve göçmenlere karşı genel olumsuz tutum bakımından Batı Avrupa ülkeleriyle aynı sepete koymaktadır.

Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) İsviçre Raporu

Avrupa Konseyi tarafından kurulan Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI), ırkçılık, ayrımcılık ("ırk", etnik/ulusal köken, renk, vatandaşlık, din, dil, cinsel

yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde), yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlükle ile ilgili sorunlarda uzmanlaşmış bağımsız bir insan hakları izleme organıdır. Irkçılıkla, yabancı düşmanlığıyla, antisemitizmle ve hoşgörüsüzlükle mücadelede ahlaki yetkileri ve tanınmış uzmanlıkları temelinde atanan bağımsız ve tarafsız üyelerden oluşur. ECRI, yasal faaliyetleri çerçevesinde, Avrupa Konseyi üye Devletlerinin her birinde ırkçılık ve hoşgörüsüzlükle ilgili durumu irdeleyen ve belirlenen sorunlarla başa çıkmak için fikirler ve öneriler oluşturan ülke izleme çalışmaları yürütmektedir. ECRInin ülke takibi tüm üye devletler eşit kabul edilerek yürütülür. Çalışmalar beş yıllık döngülerde gerçekleştirilir. Altıncı döngü ülke raporları, tüm üye devletler için ortak olan üç konuya odaklanmaktadır: (1) Etkili eşitlik ve haklara erişim, (2) Nefret söylemi ve nefret nedenli şiddet ve (3) Bütünleşme ve kaynaştırma, bunların yanı sıra her bir ülkeye özgü konular.

ECRI'nin İsviçre ile ilgili altıncı izleme döngüsü raporu 10 Aralık 2019 tarihinde kabul edilmiş ve 19 Mart 2020'de Avrupa Konseyi tarafından yayınlanmıştır.

ECRI raporu, öncelikle, İsviçre Irkçılığa Karşı Federal Komisyonu'nun hakkını teslim ediyor ve ırkçı nefret söylemi ve suçu üzerine etkileyici ve kullanışlı bir veri tabanı oluşturulmasını övüyor. Rapor ayrıca bu konularda İsviçre'de kaydedilen olumlu gelişmeleri de sıralıyor.

Bununla birlikte, rapor endişe uyandıran bazı konulara da dikkat çekiyor. Raporda belirtilen en çarpıcı endişelerden biri kurumsal ve yapısal ırkçılık ile ilgilidir. Bu bağlamda raporda aşağıdaki hususlar yer almaktadır:

> Kurumsal ve yapısal ırkçılık polis örgütünde sorunlu bir konu olmaya devam etmekte, özellikle gezginci bir yaşam tarzına sahip olanları ve Siyah kişileri hedef alan ırksal profilleme (yazarın notu: aynı yasaların farklı etnik gruplar için farklı uygulanması) ve kimlik kontrollerinde kendini göstermektedir. Polisin yaptığı birçok işlem, Siyahların ölümü ile sonuçlanmıştır.[10]

Kurumsal ve yapısal ırkçılık konusunda, ECRI aşağıdaki önerilerde bulunmaktadır:

> Irksal profilleme ve makul şüphe ölçütünün kullanımı konusunda polis için ileri eğitim. Ayrıca, ırk ayrımcılığı iddialarının soruşturulmasıyla görevlendirilen polis ve savcılık makamlarından bağımsız bir organ kurulması kuvvetle tavsiye edilmektedir. [11]

ECRI Raporundaki İsviçre'de Nefret Söylemine İlişkin Veriler

ECRI raporu, 32. paragrafında, özellikle medyada Müslümanlara karşı hoşgörüsüz söylemlerde büyük bir artış olduğuna dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, Yaşanmış, ancak muhtemelen kayıt edilmemiş nefret suçu üzerine notlar başlıklı bir çalışma, Müslüman katılımcıların % 85'inin İslam'ın medyada temsilini oldukça veya çok olumsuz olarak gördüğüne işaret etmektedir. Ayrıca, katılımcıların % 88inin, gayrimüslimlerin Müslümanlara karşı tutumlarının kötüleşmesi hususunda medyanın sorumluluğu bulunduğu hususunda net fikirlere sahip oldukları kaydedilmektedir. Raporun 33. paragrafında görünür dini sembollü giysiler giyen Müslüman kadınlar, bu konuda cinsiyet ve dinin kesişmesi nedeniyle nefret söylemine karşı özellikle savunmasız kalıyorlar. Bu durum yalıtıma neden oluyor ve kapsayıcı toplum inşasını engelliyor.[12]

Nefret suçu istatistikleri konusunda Raporun 28. Paragrafında aşağıdaki hususlar belirtilmektedir:

> Başka bir resmi veri kaynağı olan Mağdurlar veya Irkçılık Danışma Merkezleri Ağı, 2017 yılında 301 ırkçı olay kaydetmiştir. Olaylar aşağıdaki kategorilerde kaydedilmiştir: şiddet eylemleri, iletişim (tehditler, hakaretler, jestler gibi), dışlama (eşit olmayan veya aşağılayıcı muamele, taciz, ırksal profilleme dâhil) ve aşırı sağ propaganda. En sık rastlanan ırkçı olay türleri yabancı düşmanlığı (112 olay), ardından Siyah karşıtlığı ırkçılığı (95 olay), Müslümanlara karşı düşmanlık (54) ve Arap karşıtlığı ırkçılığıdır (36 olay). Yenish, Sinti / Manouch ve Roma'ya karşı düşmanlık ve cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği dâhil olmak üzere çoklu ayrımcılık içeren üçer olay belirlenmiştir. İletişim kategorisi altında, 93 hakaret, 20 tehdit ve 44 diğer rahatsız edici iddia veya çizim olmak üzere 223 olay yaşanmıştır. Cinsiyetlerini ileten kurbanların 126'sı erkek ve 119'u kadındır.[13]

Sonuç

Yukarıda belirtilen hususlar, Batı Avrupa'da giderek yaygınlaşan artan ırkçılık ve yabancı düşmanlığından İsviçre'nin de payını aldığını göstermektedir. Diğer Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, göç olgusu İsviçre'de de ırkçılık ve yabancı düşmanlığının artmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Diğer birçok Batı Avrupa ülkesinin aksine, İsviçre sömürgeci bir ülke değildi. Bu nedenle, eski kolonilerden gelen bir işgücüne sahip olmamıştır. Ancak 1945'ten 1974'e kadar büyük ölçekli işgücü ithal etme politikası izlemiş ve yabancı işçiler İsviçreye işverenler tarafından

yurtdışından getirilmiştir.[14] Bu bağlamda, İsviçre yabancıların yerleşiminde ve göçmen topluluklar oluşturulmasında deneyimli bir ülke olarak kabul edilebilir. Belirtilmesi gereken bir diğer nokta, İsviçre'nin Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) üyesi İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç vatandaşlarına, AB ortak pazarına daha fazla erişim sağlanması karşılığında serbest dolaşım izni vermiş olmasıdır. Ancak basında çıkan haberlere göre, İsviçreli aşırı sağ eylemciler bunun İsviçre'yi nüfusun dörtte birini oluşturan yabancılarla doldurduğundan yakınmaktadırlar.[15] Sorun hâlâ İsviçre siyasi gündeminde yer alıyormuş gibi görünmektedir.[16]

Bütün bunlar bize İsviçre toplumunda ırkçılık ve yabancı düşmanlığına eğilimli etkili bir göçmen karşıtı temel bulunduğunu göstermektedir. Ne yazık ki, bu sadece İsviçre için değil, diğer Batı Avrupa ülkelerinin çoğu için korkutucu bir gerçektir. Bu gerçekle samimi bir şekilde yüzleşmenin zamanı gelmiştir.

Yeni Coronovirus (SARS-CoV-2) küresel salgını bugünlerde nasıl karantinaya alınmaya çalışılıyorsa, ırkçılık ve güncel yabancı düşmanlığı da Batı Avrupa'da zaman kaybedilmeden ciddi şekilde karantinaya alınmalıdır. Zaman kaybının bu ölümcül sosyal virüsün yayılmasını kolaylaştırdığı ve Avrupa'ya verdiği zararı artırdığı unutulmamalıdır.

* *Bu analiz yazısının aslı İngilizce olarak kaleme alınmıştır.*

***Fotoğraf: https://www.swissinfo.ch/*

[1] Peter Stalker, *Global Nations: The Impact of Globalization on International Migration* (Publications of the International Labour Office, 1997), 3.

[2] Pieter C. Emmer ve Leo Lucassen, Migration from the Colonies to Western Europe since 1800, European History Online (Mainz: Leibniz Institute of European History, 13 Kasım 2012), http://www.ieg-ego.eu/emmerp-lucassenl-2012-en URN: urn:nbn:de:0159-2012111308.

[3] Bülent Kaya, *The Changing Face of Europe Population Flows in the 20th Century*, çev. Margaret Campbell ve Christopher Reynolds, Learning and Teaching about the History of Europe in the 20th Century (Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2002), 19-20, https://rm.coe.int/1680494249.

[4] Teoman Ertuğrul Tulun, Remembering Solingen: The fractious rise of extreme xenophobia in Western Europe, *Hürriyet Daily News*, 19 Mayıs 2018.

[5] Damien McGuinness, Hanau Shooting: Why Germanys Far-Right AfD Is Blamed over Racist Violence, *BBC News*, Fwebruary 2020, blm. Europe, https://www.bbc.com/news/world-europe-51588602.

[6] Gozde Bayar ve Ayhan Simsek, Germany: 5 Turkish Nationals among Victims of Mass Shooting, *Anadolu News Agency*, 20 Şubat 2020, blm. Europe, https://www.aa.com.tr/en/europe/germany-5-turkish-nationals-among-victims-of-mass-shooting/1739687#.

[7] Kate Connolly ve Philip Oltermann, Hanau Attack Reveals poison of Racism in Germany, Says Merkel, *The Guardian*, 20 Şubat 2020, blm. Europe, https://www.theguardian.com/world/2020/feb/20/hanau-attack-reveals-poison-of-racism-in-germany-says-merkel.

[8] Clare ODea, One in Four Swiss Residents Has Xenophobic Attitudes, *Swiss.Info* (blog), 13 Şubat 2015, https://www.swissinfo.ch/eng/racism_one-in-four-swiss-residents-has-xenophobic-attitudes/41271694.

[9] Racial Discrimination in Switzerland 2016 Report of the Service for Combating Racism (Federal Department of Home Affairs, Ekim 2017), 16-17, https://www.edi.admin.ch/dam/edi/en/dokumente/FRB/Neue%20Website%20FRB/Monitoring%20und%
.

[10] ECRI Report On Switzerland (Council of Europe, 19 Mart 2020), https://rm.coe.int/ecri-report-on-switzerland-sixth-monitoring-cycle-/16809ce4bd.

[11] ECRI Report On Switzerland, 30.

[12] ECRI Report On Switzerland, 16.

[13] ECRI Report On Switzerland, 14.

[14] Stephen Castles, *The Age of Migration International Population Movements in the Modern World*, 2nd bs (Macmillan International, 1998), 70.

[15] Michael Shields, review of *Swiss immigration rises again as ties with EU face test*, tanıtım yazarı Angus MacSwan, *Reuters*, 15 Şubat 2019, blm. World News, https://www.reuters.com/article/us-swiss-eu/swiss-immigration-rises-again-as-ties-with-eu-face-test-idUSKCN1Q410T

.

[16] Swiss to Vote Again on EU Migrant Curbs, *Euractiv*, 16 Ocak 2020, blm. Justice & Home Affairs, https://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/swiss-to-vote-again-on-eu-migrant-curbs/.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "BATI AVRUPA'DA GÜNCEL YABANCI DÜŞMANLIĞININ VE IRKÇILIĞIN YOLLARININ KESİŞMESİ: İSVİÇRE ÖRNEĞİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2020 / 9. Mart 30. Erişim Kasım 11, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Analiz/BATI-AVRUPA-DA-GUNCEL-YABANCI-DUSMANLIGININ-VE-IRKCILIGIN-YOLLARININ-KESISMESI-ISVICRE-ORNEGI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır